

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 8Csp/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8720201567
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Richard Bureš
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2021:8720201567.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, sudcom JUDr. Richardom Burešom, v spore žalobcu: O. G., nar. XX.X.XXXX, bytom Q. XXXX/XX, XXX XX H., proti žalovanému: R Collectors, s.r.o. so sídlom Dvořákovo nábřežie 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 50 094 297, o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 100 eur s príslušenstvom takto

r o z h o d o l :

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 50 eur, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. P r i z n á v a žalobkyni nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa žalobou doručenou súdu dňa 19.8.2019 ešte v pôvodnom konaní pred Okresným súdom Poprad vo veci sp. zn. 8Csp/81/2019 domáhala voči žalovanému primeraného finančného zadostučinenia vo výške 100 eur.

2. Žalobu odôvodnila tým, že dňa 9.11.2011 uzatvorila so žalovaným zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej jej právny predchodca žalovaného Poštová banka, a. s. Dvořákovo nábřežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890 poskytol úver vo výške 6.250 eur, ktorý sa žalobca zaviazal splácať v 72 mesačných splátkach po 156,07 eur.

3. Okresný súd Poprad rozsudkom sp. zn. 8Csp/81/2019 zo dňa 28.2.2020 určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy č. Zmluvy XXXXXXXXXXXX zo dňa 9.11.2011 ktorá bola súčasťou tejto zmluvy je neplatná.

4. Nárok na finančné zadostučinenie vylúčil na samostatné konanie.

5. Nárok na primerané finančné zadostučinenie si uplatnila v súvislosti, že bola dohoda o zrážkach zo mzdy určená za neplatnú, nakoľko išlo o neprijateľnú zmluvnú podmienku. V zmysle § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa má spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti, právo na primerané finančné zadostučinenie. Poukázala na to, že žalovaný jej spôsobil nepokoj, psychickú ujmu a že uplatnením zrážok zo mzdy svojvoľne určil výšku dlhu a poslal zamestnávateľovi dohodu o zrážkach zo mzdy. Žalobkyňa si úspešne uplatnila porušenie práva

alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom. Tým je splnený zákonný predpoklad pre vznik práva na primerané finančné zadostučinenie.

6. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 15.7.2020 uviedol, že žalobkyňa samotný nárok ako ani výšku požadovaného primeraného finančného zadostučinenia v zásade žiadnym relevantným spôsobom neodôvodnila žiadny nárok. Ustanovenie § 3 ods. 5 zákona o spotrebiteľoch vychádza z predpokladu konkrétneho porušenia. Z toho musí vychádzať pri rozhodovaní aj súd. Zákonná úprava nespája vznik nároku na finančné zadostučinenie s iným prípadom, ako je ten, v ktorom sa uplatňuje porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa. Ďalej namietal aj neprimeranosť výšky tvrdeného nároku. Zadostučinenie je chápané ako forma náhrady ujmy v nemajetkovej oblasti.

7. Žalobca vo vyjadrení doručenom súdu dňa 24.8.2020 uviedol, že výšku primeraného finančného zadostučinenia považuje za adekvátnu vo vzťahu k ohrozeniu práv žalobcu. Túto odvodzuje od hroziacej ujmy, teda od výšky odplaty, ktorú žalovaný od žalobcu požadoval, hoci na ňu nemal nárok. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľovi dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti, alebo majetkového prospechu druhej strany.

8. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 7.9.2020 uviedol, že je treba mať na zreteli, že finančné zadostučinenie a jeho výška má byť „kompenzáciou za nevyčísliteľné straty, ktoré postihnutý utrpel,“ resp. prihliadne sa aj na to, aby náhrada ujmy predstavovala určitú satisfakciu za stav, ktorý musel žalobca týmto konaním žalovaného strpieť.“ Znovu poukázal na kritérium primeranosti.

9. Žalovaná v podaní z 19.4.2021 poukázala na to, že pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadostučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od získavania plnení vyplývajúcich z neprijateľných zmluvných podmienok a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu so silnejším dodávateľom, čo prinieslo aj benefit pre ostatných spotrebiteľov.

10. Na prejednanie veci súd nariadil pojednávanie, ktorého sa strany nezúčastnili. Žalobca aj žalovaný svoju neprítomnosť ospravedlnili. Obaja zhodne navrhli vykonať pojednávanie v neprítomnosti strán sporu. Súd podľa § 180 Civilného sporového poriadku nakoniec pojednával v neprítomnosti žalovaného.

11. Súd však trval na vypočutí žalobkyne, aby mohol rozhodnúť o výške uplatneného nároku. Žalobkyňa na pojednávaní uviedla, že pri vymáhaní dlhu zo strany žalovaného bola v strese, pracovníci žalovaného vyvolávali jej, ale aj jej rodičom, aby zaplatila nejakých 12.000 eur, čo považovala za určitú formu nátlaku. Trvalo to asi dva roky, následkom tohto konania nejedla, nespala, bývalo jej zle. Mala v tom čase finančnú tieseň.

12. Súd na základe vykonaného dokazovania, oboznámením sa s odôvodnením nároku žalobou, č. I. 18 - 20, rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 8Csp/81/2019 zo dňa 28.2.2020 č. I. 1 - 4, vyjadreniami žalovaného č. I. 25 - 26, 38 - 39, podaniami žalobcu č. I. 33 - 34, 84 - 86 a ďalšími listinnými dôkazmi tvoriacimi spisový materiál zistil nasledovný skutkový stav:

13. Žalobkyňa uzatvorila s právnym predchodcom žalovaného dňa 9.11.2011 Zmluvu o úvere č. 2213267488 (ďalej len „zmluva“). Na základe zmluvy poskytol právny predchodca žalovaného žalobkyňi úver vo výške 6.250 eur so splatnosťou úveru 72 splátok s výškou mesačnej splátky 156,07 eur. Okresný súd Poprad rozsudkom sp. zn. 8Csp/81/2019 zo dňa 28.2.2020 určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy dohodnutá v rámci tejto zmluvy je neplatná. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že dohodu o zrážkach zo mzdy považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku a vo svojom dôsledku za neplatnú. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offio súdnu kontrolu zmluvných podmienok spotrebiteľskej zmluvy, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa.

14. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

15. Podľa § 52 ods. 2 OZ, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech

zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

16. Podľa § 52 ods. 3 OZ, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 52 ods. 4 OZ, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 53 ods. 1 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

19. Podľa § 53 ods. 2 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

20. Podľa § 53 ods. 3 OZ, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

21. Podľa § 53 ods. 12 OZ, neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

22. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 250/2007 Z. z.“), každý spotrebiteľ má právo na výrobky a služby v bežnej kvalite, uplatnenie reklamácie, náhradu škody, vzdelávanie, informácie, ochranu svojho zdravia, bezpečnosti a ekonomických záujmov a na podávanie podnetov a sťažností orgánom dozoru, dohľadu a kontroly (ďalej len "orgán dozoru") a obci pri porušení zákonom priznaných práv spotrebiteľa.

23. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z., každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

24. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len "kolektívne záujmy spotrebiteľov"). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

25. Súd na základe zisteného skutkového stavu veci a citovaných právnych ustanovení má za to, že žaloba je čo do základu dôvodná. Vzťah medzi žalobcom a žalovaným je bezpochyby vzťahom spotrebiteľským, a to aj napriek tomu, že ide o zmluvu o úvere, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka. Niet žiadnych pochybností o tom, že predmetom konania bol nárok zo zmluvy, ktorá na základe vyššie uvedeného, zodpovedá definícií spotrebiteľskej zmluvy. Spotrebiteľom je v súlade s európskou aj vnútroštátnou súkromnoprávnou aj verejnoprávnou úpravou osoba, ktorá v zmluvnom vzťahu, do ktorého vstupuje so subjektom vykonávajúcim obchodnú činnosť, nejedná v rámci svojej podnikateľskej činnosti alebo v rámci výkonu svojho povolania. Kritériom pre posúdenie zmluvnej strany ako spotrebiteľa je jednak označenie tejto strany v zmluve, ako aj samotný predmet záväzkového vzťahu.

V konkrétnom prípade žalovaný poskytol úver vykonávajúc svoju podnikateľskú činnosť a zároveň žalobca ako dlžník, z poskytnutých úverových prostriedkov financoval svoje osobné potreby. Zmluva, ktorá bola uzavretá, je preto zmluvou spotrebiteľskou. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy, z ktorej nárok je predmetom tohto sporu, znamená, že na právny vzťah založený zmluvou je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách a ustanovenia iných právnych predpisov upravujúcich ochranu spotrebiteľa.

26. Z ustanovenia § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. vyplýva, že spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Obdobne upravuje právo spotrebiteľa na ochranu pred neprijateľnými podmienkami aj § 53 OZ. V rozsudku Okresného súdu Poprad sp. zn. 8Csp/81/2019 zo dňa 28.2.2020 súd konštatoval porušenie práv žalobcu ako spotrebiteľa a preto určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná.

27. V súlade s § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. tak vzniklo žalobcovi ako spotrebiteľovi, ktorý na súde úspešne uplatnil porušenie práva na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľskej zmluve, ktoré je upravené tak v zákone č. 250/2007 Z. z. ako aj v osobitnom predpise (Občianskom zákonníku), právo na finančné zadosťučinenie voči žalovanému, ktorý porušenie práva žalobcu dopustil.

28. Z rozsudku sp. zn. 8Csp/91/2019 zo dňa 28.2.2020 jednoznačne vyplýva, že boli porušené práva žalobcu ako spotrebiteľa tým, že žalovaný ako dodávateľ uzatvoril so žalobcom zmluvu o úvere, ktorá obsahovala neprijateľnú zmluvnú, a to dohodu o zrážkach zo mzdy.

29. Žalobkyňa v žalobe žiadala priznať ako primerané finančné zadosťučinenie sumu 100,00 eur. Túto sumu považoval za primeranú vzhľadom na to, že žalobkyňa pociťovala nátlak na úhradu dlhu, ktorý sa vyšplhal až na sumu 12.000 eur.

30. Súd v otázke výšky primeraného finančného zadosťučinenia zastáva názor, že túto nie je možné paušalizovať tak, aby vo všetkých prípadoch, kedy voči žalovanému boli žalobcovia úspešní, bola priznaná aj rovnaká suma finančného zadosťučinenia.

31. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie vyplýva žalobcovi priamo zo zákona. Výšku však musí žalobca preukazovať sám. Žalobca je v tomto smere povinný preukázať, v čom mu bol spôsobený diskomfort. Tu mu nie je možné priznať právo v určitej výške bez preukázania jeho výšky, alebo aspoň označenia dôkazov preukazujúcich jeho výšku.

32. Súd zohľadnil pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia najmä to, za akých okolností došlo k porušeniu práva žalobcu. Žalobca s cieľom domôcť sa vydania bezdôvodného obohatenia si musel tento nárok voči žalovanému uplatniť súdnou cestou, čo predstavuje určitý diskomfort.

33. Na druhej strane však aj žalobca vzhľadom na široko medializovanú osvetu v oblasti spotrebiteľských práv a s poukazom na možnosť bezplatne sa poradiť o svojich spotrebiteľských právach pred uzatváraním zmluvy so žalovaným, prípadne aj počas jeho trvania svoje práva nestrážil natoľko bdelo, aby sa vyhol prípadnému nekalému konaniu zo strany žalovaného.

34. Pod úspešným uplatnením práva alebo povinnosti v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa tak, ako to konštatoval Najvyšší súd Slovenskej republiky, je treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

35. Preto súd považoval za primerané finančné zadosťučinenie primerané v rozsahu 50,00 eur. Na jednej strane je to určitá forma prevencie voči žalovanému nepoužívať tieto nekalé obchodné praktiky, ale na druhej strane nejde o sumu, kde by hrozilo nebezpečenstvo neprípustného obohacovania sa žalobcu a zneužívania tohto prostriedku ochrany spotrebiteľa. Preto priznanie sumy vo výške 50,00 eur žalobcovi je primeraným a zároveň postačujúcim finančným zadosťučinením za znášanie stavu svojej právnej neistoty až do právoplatnosti rozsudkom Okresného súdu Poprad sp. zn. 8Csp/81/2019.

36. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná aj sankčná funkcia. V dôsledku konania žalovaného žalobkyňa musela chrániť svoje spotrebiteľské práva, s čím súvisí aj vynakladanie prostriedkov a času na vyhľadanie odbornej pomoci. Súdne konania sú bezpochyby stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv výsledku sporu, či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy v prípade neúspechu v konaní. Žalovaný do poslednej chvíle, a to aj napriek znalosti práva odopieral žalovanej akúkoľvek formu finančnej satisfakcie. Treba dodať, že na vznik tohto práva spotrebiteľke sa nevyžaduje privodenie nejakej ujmy, ale postačuje, že k takému porušeniu dôjde.

37. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

38. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

39. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

40. V súlade s citovanými ustanoveniami súd priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100 %. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že zásadu úspechu treba uplatniť aj na konanie, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. V takomto prípade však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Základnou otázkou pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania je skutočnosť, že bolo zasiahnuté do žalobcovho práva, teda že v danom prípade mu bolo priznané primerané finančné zadosťučinenie. Možno teda konštatovať, že žalobca bol v spore úspešný v celom rozsahu pokiaľ ide o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní od doručenia rozsudku na tunajšom súde. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak sa týkajú procesných podmienok, sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k

vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.
Ak žalovaný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.